

Lammas- ja vuohirekisterin yhteistyöryhmä

Aika: 21.2.2018 klo 12:10-15:00
Paikka: Evira, Mustialankatu 3, 00790 HKI, kokoustila Jommu
Läsnä: Terhi Jääskeläinen, pj, Evira
Outi Sirola, Suomen Lammasyhdistys
Marjo Simpanen, Suomen Lammasyhdistys
Kati Kaisajoki, Lallin Lammas Oy
Ulla Sihto, Mavi
Sanna Lahtinen, Mavi
Susanna Jansson
Arto Räikkönen MM, Honkajoki Oy
Tapio Rintala, MTK
Erkki Väisänen, Suomen Vuohiyhdistys
Jenni Knuuttila, Maanmittauslaitos
Kirsi Henttu, Evira (AVI)
Pia Vilen, Evira, siht.

1. Kokouksen avaus

Pj avasi kokouksen 12.10.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirjaa korjattiin kommentointikierroksella viime vuonna ja se hyväksyttiin nyt sellaisenaan.

3. Asialistan hyväksyminen

Asialistalle lisättiin muihin asioihin korvamerkkitilausten laatu.

4. Ajankohtaista virastoista ja asiakaspalvelusta

• Mitpa

- Vuoden 2018 huoltokatkot: 4.5 – 6.5.2018, 7.9 – 9.9.2018 ja 9.11 – 11.11.2018.
- VETUMA-tunnistautuminen korvattiin vuodenvaihteessa Suomi.fi-tunnistautumisella. Muutos on aiheuttanut hitautta ETJ:n palveluun ohjautumisessa. Mitpa kertoi, että kirjautumisen hitausongelmalle voisi tehdä korjaavia toimenpiteitä. Asiaa käsitellään seuraavassa ETJ:n ylläpitoryhmän kokouksessa maaliskuussa.

• Mtech (asiakaspalvelu)

- Asiakaspalvelussa työskentelee tällä hetkellä 5-6 sovellusneuvojaa riippuen työmäärästä. Lisäksi käytettävissä on 3-4 tuuraajaa, jotka ovat käytettävissä lyhyelläkin varoitusajalla.
- Asiakaspalvelu vastaanottaa noin. 450 lampaiden ja vuohien pitäjien puhelua. Keskimääräinen puhelun kesto on viisi minuuttia.

• MMM (ei edustajaa paikalla)

- **Mavi**

- Ympäristösopimuksen alkuperäisrotutuelle (APR) ei tehdä uusia sopimuksia kuluvana vuonna. 2016 alkaneisiin sopimuksiin voi kuitenkin lisätä uusia eläimiä. Asetuspohja on syy sille, miksi eläimiä ei voi lisätä vuonna 2015 alkaneisiin sopimuksiin. Lisääminen onnistuu vain toisena ja kolmantena vuonna sopimuksen tekemisestä.
- Keskusteltiin APR:n tulevaisuudesta. Tuottajien mielestä olisi hyvä jos sille saataisiin jatkoa seuraavallekin sopimuskaudelle. Kansallisesti asiaan suhtauduttaneen positiivisesti. Parannusehdotuksena uudelle sopimuskaudelle olisi mahdollisuus ilmoittaa eläimet lukumääränä, ei yksilöinä, jolloin korvaavien eläinten ilmoittaminen loppuisi.
- Eläinten hyvinvointikorvauksen hakuaika loppui 31.1.2018. Lampaille ja vuohille on korvausta hakenut n.300 tuottajaa. Korvaukseen valituista toimenpiteistä on lisääntynyt laiduntaminen laidunkaudella ja sen ulkopuolella, sekä ruokinta.
- Pohjoisen kotieläintuen ennakoiden haku alkaa viikolla 9. Pohjoisen kotieläintuen tukitasoon ei tule lampaille ja vuohille muutosta verrattuna viime vuoteen. Ainoastaan teurashiehojen tuki nousee vähän (C2p+Cs).
- Tukia pystyy hakuaikana hakemaan sähköisesti. VIPU-palvelussa on ollut katkoksia, mutta ne tulevat olemaan ohi kun Pohjoisen kotieläintuen haku alkaa.
- Yhteistyöryhmän tuottajajäsenet antoivat kiitosta Mavin lähettämistä sähköposti- ja erityisesti tekstiviestimuistutuksista.

- **Evira**

- Evirassa on tapahtunut ja tapahtumassa henkilöstömuutoksia; Anne Ojala on siirtynyt Maviin kuluvan vuoden loppuun saakka. Sijaiseksi hänelle tulee Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta Marjaana Spets. Terhi Jääskeläinen on jäämässä äitiyslomalle maaliskuun alussa. Häntä tulee sijaistamaan AVI:sta Kirsi Henttu.
- Jääskeläinen kertoi tulevan Eläintenpitäjärekisterin (EPR) sähköisestä asioinnista. Asiointin julkaiseminen tulee viivästyämään ennakkoon tiedotetusta ajankohdasta.
- Evira on helpottanut paperisen ilmoituslomakkeen sähköisesti lähettämistä siten, että lomaketta ei tarvitse enää allekirjoittaa, joten työläs tulostus-skannausvaihe jää pois.
- Vilen kertoi uuden nautarekisterihankkeen tuovan myönteisiä muutoksia myös lammis- ja vuohiasiointipuolelle sekä merkkitalausjärjestelmään.
- Evira on ottanut myös lampaille ja vuohilla käyttöön ns. hiljaisten tilojen valvontalistan. Indikaattoreina nimensä mukaisesti on mm. tilat, joilta ei ole saatu ilmoituksia tiettyyn aikaan. Lista on ollut aiemmin käytössä naudoilla.
- Väisänen toivoi Täydentävien ehtojen muistilistan kokoamista eläinlajikohtaisesti taulukoituna. Jääskeläinen lupasi selvittää asiaa.
- Koko hallinnonala koskevat METAI-katkot ovat eläinrekistereiden osalta ohi.

5. Kuulumisia kentältä

MTK on käynyt hiljattain tapaamassa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöylitarkastaja Anssi Wellingiä. Tapaamisessa on sovittu seuraavista asioista:

- Lampaille ja vuohille tarkoitettu punainen tilapäismerkki tulee kansallisen asetusmuutoksen myötä mahdolliseksi. Ajankohta on vielä avoinna ja sen käyttöönoton edellytyksiä selvitetään vielä Eviravetoisesti.
- E-merkkiä voidaan käyttää päämerkkinä ja ainoana merkkinä. Nyt sovittiin, että yhteistyöryhmän jäsentä Christer Ollqvist (Österbottens svenska producentförbund) pyydetään ottamaan yhteyttä Stallmästaren-merkkitoimittajaan ja tiedustelea heiltä myös eriväristen e-merkkien käyttöönoton mahdollisuudesta.

- Jos tarkastuksella huomataan, että karitsa on merkitty alkujaan normaalin merkintäjärjestelmän mukaisesti kahdella merkillä, ei voida sanktioida alle vuoden ikäisestä lampaasta, jolla on vain toinen merkki.
- Pitopaikkojen yhdistämisen pitää helpottaa esim. siten, että lähekkäin olevat saaret voisivat muodostaa yhden pitopaikan jos niiden välillä ei ole muiden eläintenpitäjien eläimiä. Uudessa EPR:ssä ei tule olemaan enää ”pitopaikan paikkoja”.
- Väärin ilmoitetusta sukupuolesta ei enää sanktioida. Sukupuolen muuttaminen rekisteriin ei ole tällä hetkellä mahdollista tehdä asiakasliittymällä. Mitpa tekee asian korjaamisesta työmääräarvion. Asiasta keskustellaan vielä Mavin kanssa.

Kokouksessa keskusteltiin eläimen käyttötarkoituksen merkityksestä ja sen tämän hetkisestä pakollisuudesta. Ryhmän jäsenet suosittelivat ilmoittamaan käytöksi 4-jalostus, koska tällöin mahdolliset petoeläinkorvaukset ovat korkeammat kuin teuraseläimeksi ilmoitetulla lampaalla tai vuohella. Jalostus kannattaa valita aina siitospässinä käytettävälle eläimelle, koska tällöin poikimisilmoitukseen voi valita isän alavetovalikosta, eikä EU-tunnusta tarvitse antaa näppäillen.

Eläinrekisterissä oli huomattu, että emälle, joka on poistettu, ei voida tehdä takautuvasti poikimisilmoitusta. Vilen testasi toiminnon kokouksen jälkeen. Uuhelle, joka on poistettu poikimisen jälkeen, pystyy tekemään poikimisilmoituksen normaalisti. Ainoa poikkeus on tapaus, jossa emä kuolee samana päivänä kuin poikii. Sovellus antaa poistoilmoitukseen oletuskellonajan 00:00. Poikimisilmoituksen pystyy tekemään vaikka emä kuolee samana päivänä, kun poistoilmoitukseen muutetaan kellonajaksi mikä muu kellonaika kuin oletuskellonaika. Poikimisilmoituksessa ei ole oletuskellonaikaa. Kellonajat ovat rekisterissä tarpeellisia tapauksessa, jossa eläimelle on samana päivänä useita siirtotapahtumia (ml. ostot ja poistot).

Marjo Simpanen kertoi, että myös lyhyissä eläinkuljetuksissa vaaditaan läänineläinlääkärin tekemä ajokaluston tarkastus viiden vuoden välein. Tarkastus koetaan turhaksi ja kuluiltaan kohtuuttoman suureksi. Myöskään lainsäädäntö ei edellytä tarkastusta. Asiasta voi tiedustella Sari Salmiselta. Hän vastaa Evirassa eläinkuljetusasioista.

Laidunkatosten riittävyden tulkintaan kaivataan yhtenevää ohjeistusta. Käytännössä on todettu, että kaikkien tarkastajien tulkinta ei ole yhdenmukainen. Tulkintaan vaikuttaa myös tarkastusajankohta esim. kesällä puusto antaa eläimille tarvittavan suojan, mutta loppusyksystä tilanne on toisenlainen. Todettiin, että vain harvoin lampaat oleilevat rakennetussa suojassa, jos niillä on mahdollisuus luonnon omien suojien hyödyntämiseen.

Meriveden/murtoveden käytöstä eläinten juomavetenä keskusteltiin myös. Edellä mainituista hyvinvointiasioista on annettu Evirasta jo ohjeistuksia

6. WebLamma, nykytila, tulevaisuus

WebLampaan edustaja Sinikka Tommila ei ollut paikalla, mutta ProAgrian Marjo Simpanen kertoi WebLampaan tulevaisuuden suunnitelmista. WebLamma tullaan korvaamaan uudella ohjelmistolla pääasiassa siksi, että se on toteutettu Silverlight-tekniikalla ja jonka tuki loppuu vuonna 2020. ProAgria on saanut kaksi tarjousta korvaavaksi ohjelmistoksi. Toinen ohjelmistotoimittaja ei sijaitse EU:n alueella, joten se tulee aiheuttamaan selvitystyötä sen suhteen voiko suomalainen tietokanta sijaita kolmannessa maassa. Myös muita selvityksiä on hankkeen edetessä tehtävä. Evisa sopii tapaamisen ProAgrian kanssa lähitulevaisuuteen. Mukaan kutsutaan myös Eviran juristi, sekä tietohallinnon edustaja.

Edellisessä lammas- ja vuohirekisterin yhteistyöryhmän kokousmuistiossa oli maininta, että WebLampaan tulevassa huoltokatkossa korjattaisiin eläimen tapahtumien päivittyminen siten, että esimerkiksi kun teurastamo tekee teurastusilmoituksen, se ei enää poistaisi

eläintä elossa olevien listalta. Tätä korjausta ei ole saatu tehtyä, joten tuottajan kannattaa tarkastaa eläinten tapahtumat myös virallisesta Eviran eläinrekisteristä.

7. Lampaiden ja vuohien hävitysilmoitukset, tilanne (Honkajoki Oy)

Honkajoki on testannut omaa järjestelmäänsä lammas- ja vuohirekisterin rajapinnalla. Hävitysilmoituksia voidaan alkaa lähettämään tuotannossakin kun Evira saa ratkaistua hävitysilmoitukseen liittyvän raadonkeräilyauton rekisterinumero-ongelman. (Pöytäkirjan ulkopuolelta; rekisterinumeroasia on hoidettu ja Honkajoelle on ilmoitettu 2.3.2018, että he voivat aloittaa hävitysilmoitusten lähettämisen.)

8. Harraste-eläintenpitäjien rekisteritietojen ajantasaisuuden varmistaminen

Evira tiedusteli ryhmän jäseniltä ideoita kuinka pääasiassa harrastelijat, jotka eivät ole rekisteröityneet eläintenpitäjiksi tai ilmoittaneet ostamiaan eläimiä eläinrekisteriin, saataisiin toimimaan lainsäädännön mukaisesti.

Sirola kertoi, että kun häneltä on tultu kysymään lampaiden myyntimahdollisuutta, on hän antanut kyselijöille sitä varten kokoamansa lainsäädännön edellyttämät velvoitteet-infopaketin. Kyselijöitä on hänen ja Tapio Rintalan mukaan paljon.

Tuottajia on ohjeistettu olemaan myymättä eläimiä ostajalle, jolla ei ole asiakas-tai tilatunnusta. Ilman tunnustietoa ei myyjä pysty tekemään myöskään myydyn eläimen poistoilmoitusta. Käytännössä on havaittu, että tällaisia eläimiä on poistettu väärillä poistotavoilla esim. katoaminen tai tilalla teurastaminen.

Todettiin, että halal-lihalle on enemmän kysyntää kuin tarjontaa vaikka osa teurastamoista tekeekin halal-teurastuksia. Kynnyskysymykseksi näyttää muodostuneen lihan kalliimpi hinta ja saatavuus. Arveltiin, että harmaan lihan osuus on kuitenkin merkittävä.

Evira toi esille, että lampaiden pitäjäksi rekisteröityneitä on tuhansia enemmän kuin oikeasti eläintenpitäjiä (=eläimiä rekisterissä ja oikeasti elossa). Ongelmana on siis kaikkien rekisteritietojen ylläpitäminen. Myös eläintenpidon lopettaminen ja eläinten rekisteristä poistaminen on tärkeää.

Evira lupasi lisätä kesälampaiden pitäjän muistilistalle maininnan eläintenpidon lopettamisen yhteydessä tehtävistä toimenpiteistä. Muistilistasta tehdään PDF-versio, jonka tuottajat voivat helposti tulostaa ja antaa mahdollisille ostajaehdokkaille jos heidän asiansa eivät ole jo kunnossa. Linkki muistilistalle löytyy [tämän linkin](#) sivun alalaidasta.

Toivottiin, että valvontaotannoissa valvottaviksi tulisivat myös asiakastunnukselliset toimijat (harrastelijat pääasiassa), koska heidän toiminnassaan on enemmän käytännön riskitekijöitä. Evira totesi, että valvontaotannoissa onkin viime vuosina ollut myös asiakastunnuksellisia toimijoita.

Teurastamoilla havaitut omistajattomat tai kokonaan rekisteröimättömät lampaat ovat vähentyneet. Ne ovat kuitenkin todellinen ongelma, koska teurastamo ei tällaisessa tapauksessa pysty tekemään sille lakisääteistä teurastusilmoitusta.

9. Sovelluksen kehitystoiveita, kysymyksiä

- **E-merkin siru gps-seurannan avuksi**

Sirola kertoi kuulleensa mahdollisuudesta asentaa e-merkkiin sellaisen sirun, jonka avulla voitaisiin kartalla näyttää missä eläin liikkuu. Tämä edellyttää lähettävää transponderia. Todettiin, että ajatuksena idea olisi hyvä erityisesti metsälaitumilla ja saarissa.

- **Ey-laskuri**

Tuottajat toivovat edelleen mahdollisuutta eläinyksikkölaskelman tekemiseen, jotta voitaisiin suunnitella etukäteen eläinten ja lisämaan poistojen ja hankintojen vaikutusta eläinyksikköihin. Todettiin, että Eviralla ei ole mahdollisuutta tällaisen laskurin tekemiseen. Mavi olisi oikea taho laskurin toteuttamiseen, koska yksikkökertoimet saattavat vaihdella vuosittainkin, joten kukaan muu taho ei luotettavasti pysty ylläpitämään tällaista laskuria. Viimeistään Ruokaviraston aikana asialle saataneen enemmän toteutuspainetta.

10. Muut asiat

- On huomattu, että valkoisen CombiMinin materiaali olisi hauraampaa kuin muiden värien. Merkki särkyy usein siten, että toinen puoli merkistä katkeaa, mutta jää kuitenkin korvaan. Todettiin, että merkki on kuitenkin luettavissa molemmilta puolilta, joten tämä ei saa olla valvonnassa puutteellinen merkintä. Suositeltiin kuitenkin näissä tapauksissa tilaamaan korvausmerkki, koska toisen puolen puuttuessa merkki todennäköisesti pääsee irtoamaan korvasta.
- Stallmästarenin vapaiden merkkien tilausaika on jälleen tähän vuodenaikaan pitkä, jopa kuusi viikkoa. Merkkitoimittaja on sitoutunut maksimissaan neljän viikon toimitusaikaan.
- Suomen Korvamerkkimyynnin keväällä tekemä konkurssi on aiheuttanut joillekin tuottajille taloudellisia menetyksiä.
- Todettiin, että korvamerkkien saatavuuden kannalta tilanne tällä hetkellä on todella haavoittuvainen, koska meillä on vain yksi merkkitoimittaja.

11. Seuraava kokous

Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi ensi vuoden tammikuun 20. päivän jälkeen, mutta ennen karitsointien alkamista. Kokouksen ajankohta sovitaan kuitenkin myöhemmin.

12. Kokouksen päättäminen

Pj päätti kokouksen 15:00.

JAKELU

Paula Kinnunen	Gun Karell
Jaana Mikkola	Mikael Westersträhle
Christer Ollqvist	Kati Kaisajoki
Terhi Jääskeläinen	Marjaana Spets
Sari Jääliñoja	Erkki Väisänen
Tapio Rintala	Mia Sundström
Outi Sirola	Sinikka Tommila
Mårten Forss	Anssi Welling
Marjo Simpanen	Jenni Knuutila
Arto Räikkönen	Heli Rantala
Sanna Lahtinen	Kirsi Henttu
Susanna Jansson	
Ulla Sihto	